

Byåsen barnehager

FNs BÆREKRAFTSMÅL

«Der lek og læring, gir vekst og næring»

Årsplan 2024

Årsplanen 2024 bygger på Lov om barnehager, Rammeplan for barnehager og enhetsavtalen inngått mellom barnehagen og rådmannen i Trondheim kommune. Trondheim kommune har satt mål for oppvekstsektoren for perioden 2023-2026. De vil være førende for arbeidet på Byåsen barnehager denne perioden.

På barnehagens nettside finnes årsplan 2024, kostholdsbrosjyre (revidert juni 2023), miljøhandlingsplan 2024 og ergonomibrosjyre.

Vårt hovedmål er og skal alltid være å inkludere alle barn i fellesskapet. Hvert enkelt barns iboende muligheter skal ivaretas. Vi skal bygge sterke barnefellesskap der vi legger vekt på at alle barn er alle voksnes ansvar. De ansatte skal fremstå som gode rollemodeller, og vi legger vekt på et godt foreldresamarbeid bygget på gjensidig åpenhet og tillit.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering. (jfr. Lov om barnehager).

Barnehagen skal videreføre et helhetlig læringssyn der omsorg, lek, læring og danning skal være grunnlag for barns allsidige utvikling. (jfr. Lov om barnehager).

Rammeplanen for barnehagen bygger på barnekonvensjonen.

Personalet i barnehagen skal gi barna begynnende kjennskap til betydningen av menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen. Voksne skal gjøre det som er best for barnet og vi skal la barna uttrykke sine meninger. (jfr artikkel 3 og 12 i barnekonvensjonen).

Barnehagen har en egen handlingsplan for å forebygge utenforskap og mobbing, men også tiltak hvis dette likevel skjer. Vi er også avhengig av at foreldre involverer seg i dette arbeidet og støtter sine barn i å inkludere alle i lek og samspill. Dette er i tråd med kommunens stein saks papir-strategi.

Byåsen barnehager har prosjekt som arbeidsform og samarbeider på tvers av barnehagene og avdelingene. I det henter vi mye inspirasjon hos hverandre. I 2023-2025 jobber vi med et fellesprosjekt på enheten; *Verdensmestring-* bevegelsesglede, fellesskap og mestringsopplevelser for god fysisk og psykisk helse.

Fra 010824 er Byåsen barnehager vertsbarnehage for 6 andre barnehager i nærområdet ift ny organisering av det spesialpedagogiske arbeidet.

I forbindelse med et folkehelseprosjekt har Trondheim kommune etablert et system for mottak av nye barn, liten og ny, som kort fortalt er en foreldreaktiv metode for god tilvenning. Byåsen barnehager blir en del av dette i 2024.

Alt vi gjør i barnehagen berører alle FNs bærekraftsmål. Vi skal jobbe for at alle barn blir kjent med målene og forstå viktigheten av sitt bidrag for å trygge felles framtid.

Bærekraft: En utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

Årsplan er først og fremst et arbeidsverktøy for personalet, men vi håper den kan være interessant også for foreldre og andre samarbeidspartnere.

Kirsti Iversen

Hanne Grong

Enhetsleder Byåsen barnehager

Avdelingsleder Byåsen barnehager

Verdigrunnlag

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. (Rammeplanen).

Vi på Byåsen barnehager er et felles lag som skal jobbe for at våre verdier alltid ligger fremst i pannen og godt plantet i hjertet. Godheten for barnet skal alltid ivaretas.

På Byåsen barnehager handler vi ut ifra disse verdiene:

Å være **omsorgsfull** betyr:

- å ha/vise empati
- å være en profesjonell grensesetter
  - å vise raushet
  - å gi anerkjennelse
- å gi (rom for) nærhet og varme

Å være **engasjert** betyr:

- å være imøtekommende
  - å være interessert
- å være tilstedeværende
  - å være entusiastisk

Å være **inkluderende** betyr:

- å respektere hverandre
- å gi tilhørighet og fellesskapsfølelse
  - å være åpen
- å skape trygghet og rom for hverandre

Å være **kompetent** betyr:

- å ha evne til observasjon/refleksjon
  - å ha kunnskap/erfaring
    - å være modig
    - å ha medansvar
    - å ta ansvar

Alle ansatte i Trondheim kommune skal :

Tenke modig, utfordre åpent og handle kompetent!

Handlingsplan for forebygging av ensomhet, utenforskap og mobbing -og om aktivitetsplikten

“Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette”
(Rammeplan for barnehagen).

Barnehageloven § 41.Nulltoleranse og forebyggende arbeid

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

Forebyggende tiltak ved Byåsen barnehager:

- Alle barn er alle voksnes ansvar
Alle ansatte ved Byåsen barnehager skal:
- Praktisere barnehagens verdigrunnlag
- Ha oversikt over alle barn
- Være tilstede og tilgjengelig og være der barna er både ute og inne
- Bruke trygghetssirkelen i alle relasjoner (se avsnitt om omsorg)
- Bidra til å skape et fellesskap der alle føler seg inkludert.
- Fagliggjøre lekens betydning for sterke barnefellesskap, og i dialog med foreldrene
- Kartlegge relasjoner mellom barn/barn og voksen/barn -både formell og uformell observasjon
- Dele det vi ser/observerer med øvrig personalet på avdelingen/på tvers av avdeling-
sette inn tiltak
- Tema vennskap i foreldremøter hver høst:
Redd barnas foreldretips om vennskap diskuteres, refleksjon i gruppe om foreldres
rolle for å forebygge utenforskap,ensomhet og mobbing.Informasjon om ønsket
foreldreinnsats i første månedsbrev i august

**Hva kan alle foreldre bidra med for å inkludere alle barn i fellesskapet, forhindre
ensomhet, utenforskap og mobbing.** (Utarbeidet i prosess med foreldregruppa på
foreldremøter)

- Hilse positivt på alle foreldre og barn-vise interesse
- Framsnakke andre barn-være gode rollemodeller
- Være inkluderende -være bevisst på hvor og når du gjør avtaler om fritid der ikke alle
barn er inkludert i invitasjonen

Sterke barnefellesskap er avhengig av sterke voksenfellesskap og voksne som bryr seg om
alle barn/ involverer seg i alle barn; gjelder både foreldre, ansatte, idrettslag ,nærmiljø etc.
(Trondheim kommune sin stein saks papir-strategi.)

Hvis tiltakene vi har ikke er tilstrekkelig har vi en aktivitetsplikt jfr barnehageloven § 41.

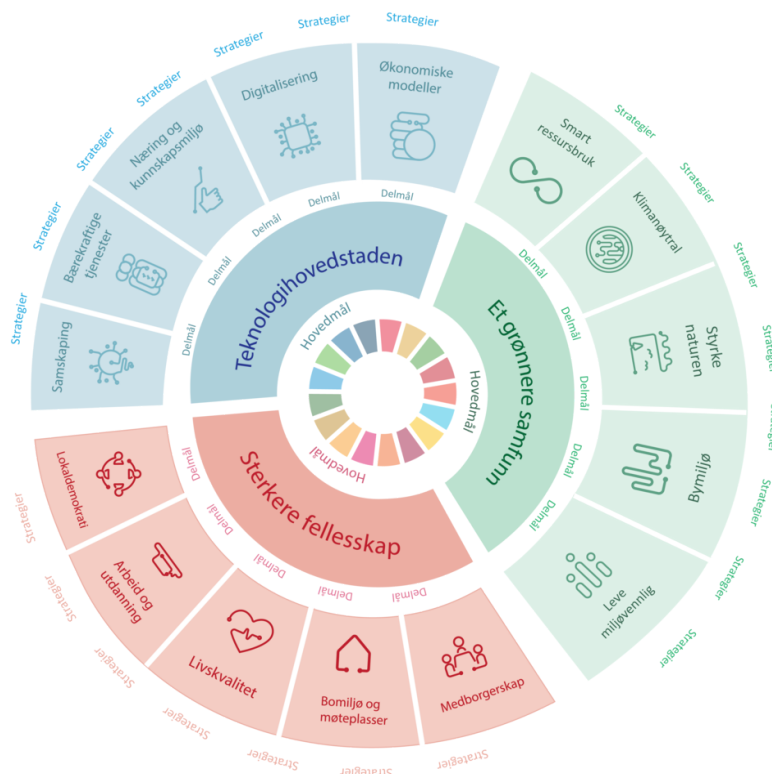
Vi skal da lage en tiltaksplan i samarbeid med barnet/barna, foreldrene og de ansatte. Planen skal dekke følgende:

- hvilke problemer som skal løses
- hva barnehagen har planlagt
- når tiltakene skal gjennomføres
- hvem som skal gjennomføre tiltakene
- når tiltakene skal evalueres

Hvis foreldre er bekymret for sitt barn eller eventuelt andres barn, kan de alltid snakke med sin nærmeste barnehagelærer, eventuelt styrer.

Visjon: Trondheimpløftet

- Sammen skaper vi Trondheim 2020-2032

I Trondheim har vi tre samfunns mål for perioden: Teknologihovedstaden, et grønnere samfunn og sterkere fellesskap.

Nedenfor ser dere periodemålene for oppvekst og utdanning i Trondheim kommune for 2023-2026, og stikkord for hva vi skal jobbe med for å oppnå målene i perioden.

Avdelingene sender ut månedsplaner og månedsbrev som utdyper de ulike emnene og viser konkrete tiltak/aktiviteter på hver avdeling. Ved å ha romslige planer skal vi ta høyde for mulighet for progresjon, barns medvirkning og interesser.

Overordnet mål for oppvekst i Trondheim kommune:

Barn, unge og familier er medskapere i planlegging, utvikling, beslutning og evaluering av praksis

Periodemål:

1. **Vi fremmer barn og unges helse, trivsel og læring i inkluderende fellesskap**
2. **Vi er medskapere av mangfoldige møteplasser som er tilgjengelige for alle.**
3. **Vi samarbeider på tvers av faglige og organisatoriske grenser til beste for barn, unge og familier.**
4. **Vi har bærekraftig praksis til beste for barn, unge og familier.**

Tiltak:

FNs bærekraftsmål, Gode relasjoner, god organisering, faglige diskusjoner/refleksjoner, Gode overganger, **Nettverk BARN og Rom**, **Barnehagens verdigrunnlag**, Trygge barn, **Stein saks papir**, **Bygge sterke barnefellesskap**, Vennskap/vennskapsuke, **Omsorg**, Engasjerte, inkluderende og kompetente voksne, Ergonomiuke, Folkehelseuke, Brannvernuke, Kostholdsbrosjyre, **Handlingsplan mot mobbing**, aldersinndelte grupper, Trygghetssirkelen, **Humor og glede**, Progresjon, **Barn og foreldres medvirkning**, **Læring**, Livsglede for eldre, Skrivedans, **Sosial kompetanse**, **Lek**, systematisk språkarbeid, **Digital praksis**, Svømming 5-åring, FN-dagen, **Prosjekt Verdensmestring- bevegelsesglede og mestringsopplevelser** Samarbeid med AktiVM, Rammeplanen, **Danning**, **Grønt flagg**, **Gjenbruk og bærekraft-bytt lån og del**, **Miljøhandlingsplan**, **Tidlig innsats**, Intern hjelpetjeneste, Observasjons- og kartleggingsmetoder, **Samtaler**, Foreldremøte med tema, **Egen prosedyre for familier med minoritets-språklige barn etter behov**, **Mangfold**, Dokumentasjon, **FNs barnekonvensjon**, **ABC for god psykisk helse**

Enhetens fellesprosjekt 2023-25:

“Verdensmestring “ - bevegelsesglede, felleskap og mestringsopplevelser

Menneskers fysiske helse har mye å si for hvordan vi har det psykisk. Fysisk aktivitet kan bidra til glede og gi oss positive mestringsopplevelser, og det kan gi oss bedre selvbilde og selvtillit. Gjennom et variert innhold i barnehagehverdagen skal vi legge vekt på barnas fysiske og psykiske helse. Dette er også forankret i rammeplanen for barnehagen: *“Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barns bevegelsesglede og motorisk utvikling”* (Rammeplan for barnehagen s. 11).

Som en del av av vårt felles prosjekt samarbeider vi med AktiVM.

AktiVM er folkehelseprosjektet til Trondheim 2025. Tiltaket skal engasjere og inkludere hele befolkningen frem mot VM i Granåsen, gjennom fysisk og sosial aktivitet.” <https://aktivm.no/>

ABC for livskvalitet og god psykisk helse for alle: <https://www.abcforgodpsykiskhelse.no/>

Act Gjøre noe aktivt

Belong Gjøre noe sammen

Commit Gjøre noe meningsfylt

Vi skal:

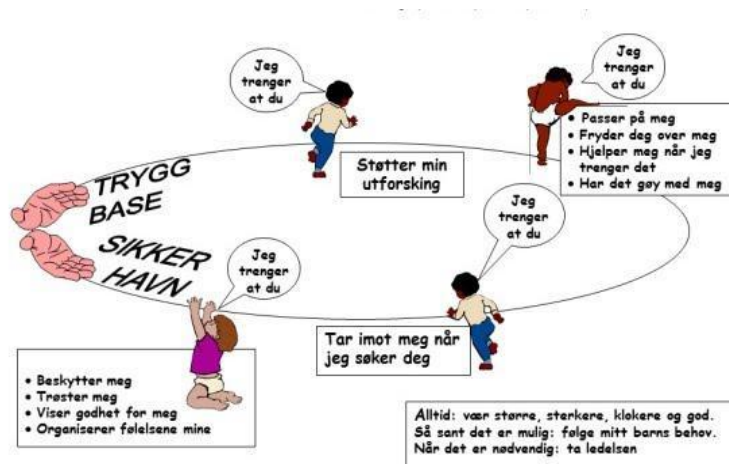
- ha ekstra fokus på fysisk aktivitet og bevegelsesglede ute og inne tilpasset årstiden vi er i. Det skal legges til rette for varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer og kroppslig lek
- skape fellesskap rundt motorisk aktivitet og barna skal få delta på felles opplevelser.
- legge vekt på at barna skal bli selvstendige og oppleve mestring
- skape en trygg arena der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap
- gjennomføre vennskapsuke
- gjennomføre aktivitetsuker og folkehelseuke hvert år med ekstra fokus på hva som skaper god fysisk og psykisk helse, samt livsmestring
- bruke aktivitetskort i aktivitet sammen med barn
- gjennomføre fellesturer og fellessamlinger på tvers av avdelinger
- gjennomføre foreldremøte med tema: ABC for god psykisk helse

Omsorg

Vi skal gi barna god omsorg med vekt på stabil og god tilknytning, å legge til rette for at de opplever mestring gjennom dagen, blant annet ved å utvikle selvstendighet og å hjelpe hverandre.

Personalet skal være bevisst på å være tilstedeværende og være sensitive voksne. Vi skal støtte barna gjennom barnehagedagen, og vi skal være gode rollemodeller, slik at også barna lærer å vise omsorg.

Barnas behov for mat/søvn/hvile skal imøtekommes i nært samarbeid med foreldrene.

Lek

Lekens egenverdi skal anerkjennes, og vi som jobber i barnehagen skal være gode på å gi leken de vilkår som trengs for at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement i leken.

Vi ser hva barna er opptatt av og på bakgrunn av dette skal vi organisere rom ute og inne som gir inspirasjon til ulike typer lek. Dette bidrar til et inkluderende miljø hvor alle barn kan delta i fellesskapet.

Vi voksne vurderer hele tiden egen rolle og deltakelse i barnas lek og hjelper til der det er behov. Vi kan også stå på sidelinjen og observere for å se hvem som trenger støtte, men likevel være tilgjengelige voksne.

Jfr FNs barnekonvensjon artikkel 31 : *Barnet har rett til hvile, fritid og lek, og til å delta i kunst og kulturliv.*

Læring

“I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling.”

(Rammeplan for barnehagen)

På Byåsen barnehager jobber vi med prosjekt som arbeidsmetode. Vi skal ha fokus på læring gjennom undring, utforskning, nysgjerrighet og opplevelser; og det viktigste av alt; læring gjennom lek. I prosjektarbeid implementeres alle de syv fagområdene fra rammeplanen.

Danning

Voksne i barnehagen skal veilede og støtte barnas utvikling slik at de får en forståelse for egne og andres behov og grenser. Barna skal få innsikt i felles verdier og normer som er viktig for fellesskapet, samfunnet, kulturen og naturen.

Progresjon

“Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang” (Rammeplan for barnehagen).

Hvert enkelt barn skal få utfordringer tilpasset alder, modenhet, interesser, barnegruppens sammensetning og øvrige forutsetninger. Det må være balanse mellom opplevelsen av mestring og vi må ha nye mål som barna kan strekke seg etter. Barna skal oppleve at hvert barnehageår innebærer nye opplevelser og erfaringer, samtidig som noe gjentar seg. Vi jobber prosjektorientert med vekt på progresjon. Det synliggjøres gjennom ulike dokumentasjon, blant annet i månedsbrev.

Humor og glede

Humor og glede skal ha stor plass i barnehagen. Voksne skal sette pris på barnas humor og fantasi. Humor gir livsglede og fremmer skaperglede og lysten til lek og læring. Voksne skal legge til rette for gode felles opplevelser og skape gyldne øyeblikk sammen med barna, som gir gode minner. Humor skal tas vare på, for glade barn og voksne er en forutsetning for godt samvær!

Barns medvirkning

Ifølge FNs barnekonvensjon artikkel 12, har barn i barnehagen rett til å gi uttrykk for sitt syn på den daglige virksomheten. De skal jevnlig få muligheten til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. For oss er det viktig at alle barn har en hverdag som gir dem følelsen av å bli sett og forstått, samtidig som de føler at de er betydningsfulle for andre.

Sang og musikk

Sang og musikk har en naturlig plass i hverdagen. Det skaper fellesskap og felles opplevelser som inkluderer alle, uavhengig av språk og kultur. Vi på Byåsen barnehager skal bruke sang og musikk både i hverdagssituasjoner og i tilrettelagte aktiviteter.

Månedens sang, rim- eller regle deles med foresatte i månedsbrev/månedspan.

Litteratur

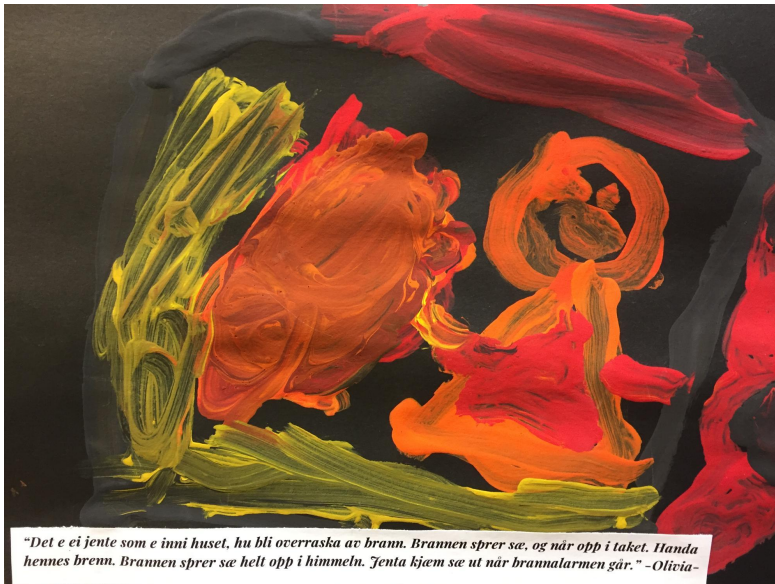

På Byåsen barnehager har vi skapt gode bok-miljø, og skal fremdeles legge til rette for lesing både inne og ute. Enheten har interne bibliotek, samtidig som vi også benytter oss av eksterne bibliotek. På avdelingene skal utvalget av bøker være rikt og variert tilpasset alder. Bøkene skal være plassert slik at de er lett tilgjengelig for barna for å skape nysgjerrighet og inspirasjon til lek, samtaler og lesing; både blant barn-barn og barn-voksen. Vi skal bestille bokpakker fra biblioteket ifht tema/barns interesser, og bruke bibliotekets lesestunder.

Språkarbeid i barnehagen

God språkutvikling er viktig for barn, både på kort og lang sikt. Språk er avgjørende for læring, kommunikasjon og sosiale relasjoner. Arbeid med barns språk skal derfor være en sentral del av barnehagens hverdag. Barns språkutvikling er avhengig av bevisste og kunnskapsrike voksne som kan fremme barnas språklige utvikling på ulike måter. I barnehagen er samtale rundt tekst, sang, samlingsstund, rutinesituasjoner og lek situasjoner der vi har ekstra fokus på å skape språkstimulerende miljø for barna. Dette skal vi gjøre gjennom å være bevisst vårt eget språk og uttrykksmåte samt gjennom å utvikle møteplasser som inviterer til lek i fellesskap. Barn som har utfordringer med språket skal bli oppdaget tidlig og få støtte og hjelp de som individ har nytte av.

Brannvernuken

"Det e ei jente som e inni huset, hu bli overraska av brann. Brannen sprer sæ, og når opp i taket. Handa hennes brem. Brannen sprer sæ helt opp i himmelu. Jenta kjem sæ ut når brannalarmen går." - Olivia-

I uke 38 er det nasjonal brannvernuke med fokus på brannsikkerhet.

Vi gjennomfører totalt 3 brannøvelser med barna i løpet av året med en varslet øvelse i uke 38. I forkant samles alle barna i sine grupper og personalet forbereder dem på at brannklokkene skal ringe, og de går gjennom brannrutinene på egne avdelinger. (Bla.viktigheten av å ha på innesko ift å må ut med en gang alarmen går). De øver også på evakuering.

De to andre øvelsene fordeles på høst og vår, og er uvarslet. I etterkant av øvelsen/ øvelsene bearbeides inntrykk gjennom ulike aktiviteter, som f.eks tekstsaking, maling osv. Hver barnehage har fått Bjørnis-sekk fra brannvesenet med ulikt læremateriell som brukes i tilknytning til brannvernuka.

Turdager (matpakkedag)

Vi har en fast turdag i uka. Barnas alder og behov/ interesser avgjør valg av turmål, jfr.progresjon.

Turene går i hovedsak i nærmiljøet, marka eller byen. I tillegg vil vi i løpet av et barnehageår tilby organiserte aktiviteter som teater, konserter og lignende.

Grønt flagg

Nytt miljøtiltak 2024:

Prosjekt bevegelsesglede med (for)mål om god fysisk og psykisk helse i samarbeid med AktiVM

Se forøvrig miljøhandlingsplan 2024 i sin helhet på barnehagens hjemmeside

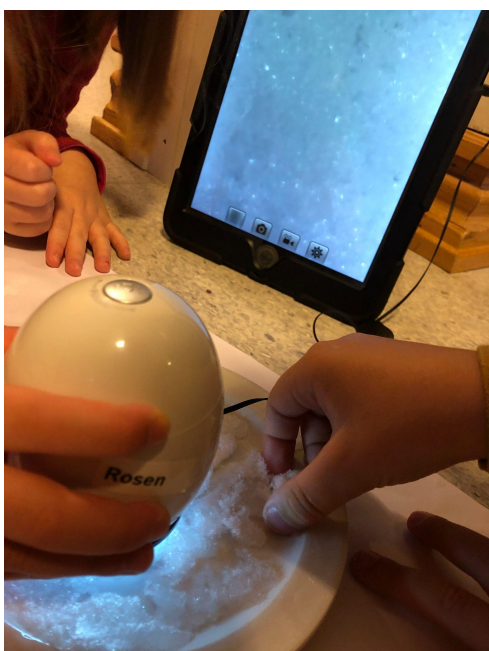
Ergonomi og pedagogikk-”La mæ klar det sjøl” og “gode venner hjelper hverandre”

Viser til ergonomibrosjyre på barnehagens hjemmeside

Vi skal ha fokus på hvordan pedagogikk og ergonomi kan sees i sammenheng. Dette skal gi bevisstgjøring og fokus blant medarbeiderne i barnehagen om at selvhjulpne barn vil gi en bedre ergonomisk hverdag. Målet i forhold til barna er å tilrettelegge slik at de blir mest mulig selvhjulpne ut ifra sine egne forutsetninger. Dette vil øke deres mestringfølelse og selvfølelse. I uke 40 vil det bli gjennomført ergonomiuke på enheten, og da vil vi ha ekstra fokus på å tilrettelegge for ergonomi og pedagogikk.

Digital praksis og pedagogikk

Fokuset vårt er “barn som produsenter og ikke konsumenter”.

Eks.på dette kan være ulike pedagogiske aktiviteter; digitale bøker som barna lager selv, laste ned egne bilder fra kamera til pc, tegneprogram, bruk av smartboard og Ipad, være med på kopiering, utskrivning av dokumenter/bilder, digitalt mikroskop, undersøkelseskamera, bruk av pc/internett for å forske og hente informasjon rundt ulike temaer sammen med en voksen. Vi har også miniprojektor/projektor med lys og lyd til bruk for blant annet å skape stemninger i rommet/forske på lys.

Vi skal aktivt bruke digitale verktøy sammen med barna i forbindelse med enhetens fellesprosjekt **Verdensmestring**.

Mangfold

Barnehagens barn, foreldre og ansatte består av et verdifullt mangfold, språklig og kulturelt. Barnehagen skal synliggjøre et mangfold i familieformer og sørge for at alle barn får sin familie speilet i barnehagen. Barna skal lære å sette pris på mangfoldet i barnehagen, ha respekt for seg selv og andre, for ulikheter og andre kulturer. Ansatte skal støtte opp om og styrke barnas identitet.

Vi skal feks bruke bilder, tekster og musikk på andre språk og kulturer for å legge til rette for kunnskap om, forståelse og respekt for ulike kulturer og andre måter å leve på.

Jfr. FNs barnekonvensjon artikkel 30: *Barn som tilhører en minoritet eller urbefolkningen, har rett til sammen med andre i sin gruppe, å nyte godt av sin kultur, religion og eget språk.*

Den samiske nasjonaldagen (6.februar) og FN-dagen (24.oktober) markeres i barnehagen. Rundt disse datoene arbeider vi pedagogisk med mangfold gjennom ulike aktiviteter.

Hvordan legge til rette møteplasser for estetisk utforskning som fremmer fellesskap? 2022-2024

Gjennom arbeidet med det fysiske miljøet skal vi tilrettelegge slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og sikre at leker og materiell er tilgjengelige for barna. Vi skal jobbe for å utforme rom og møteplasser for at barna skal ha tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om barns lekende og estetiske uttrykksformer. Vi skal øke bevisstheten mht valg av leke- og læringsmateriell og skape en arena for sterke barnefellesskap og muligheter for ulike uttrykksformer (100 språklighet).

Vi skal fortsette å jobbe med å se det fysiske miljøet opp mot FNs bærekraftsmål og bærekraftig utvikling som er en del av rammeplanens verdigrunnlag.

Hvordan velge materialer som er tydelige og tilgjengelige og kan gi kraft til lek og utforskning?

Vi skal skape møteplasser som har noe for alle barn, inne og ute med nok materialer som skaper rom for fellesskap, samarbeid og estetisk utforskning. Vi skal tilby udefinerbare materialer som skaper nysgjerrighet, undring og skapertrang.

Sterke barnefellesskap skapes gjennom felles opplevelse. Barns medvirkning skal stå sentralt, hva er barna opptatt av, hva trenger de, hva ønsker de?

Voksne skal være aktivt deltakende og bidra til at lek og utforskning videreutvikles.

Vi skal gi barna muligheten til estetisk utforskning gjennom bruk av ulike verktøy de kan uttrykke seg gjennom. Barn lærer på ulike måter og de trenger å bruke alle sansene for å lære. Vi skal bruke ulike metoder som tegning, maling, forming, musikk og utforske i lek med ulike materialer

Estetisk utforskning handler om mer enn å utvikle motorikk og visuell kontroll, det er mange andre prosesser. F.eks er tegning, maling etc. også kommunikasjon, og en del av barns måte å uttrykke seg på.

Vi skal:

- skape miljø som inspirerer til kreativitet, undring og tegneglede
- legge til rette i rom og på møteplasser for tegning
- ta ansvar for å gjøre ulikt tegnemateriell synlig og tilgjengelig for barna, ute og inne

Prosjekt bytt, lån og del Byåsen barnehager: Vi skal fortsatt ha fokus på å dele leker/materiell mellom avdelingene for på den måten å redusere innkjøp generelt, samt øke mulighetene til gjenbruk.

5 årsgrupper

Skolestart innebærer møte med nye muligheter og utfordringer. Gjennom erfaringer barna får i løpet av sitt siste år i barnehagen ønsker vi å legge til rette for at dette blir et positivt møte.

Leken står sentralt i barnehagehverdagen og det skal den også gjøre i 5-års gruppa. Gjennom lekbasert læring, en kombinasjon av lek og lekbaserte læringsaktiviteter tilrettelagt av voksne, samt gjennom barns medvirkning, ønsker vi at barna skal få støtte slik at de har best mulig forutsetninger til å klare seg bra.

Plan for 5-års gruppene deles ut til foresatte i slutten av august og har oppstart i september. Vi starter opp med **Skrivedans** etter jul og oversikt over tema vi jobber med blir sendt ut fra hver avdeling.

Skrivedans er et samspill mellom lek, musikk og bevegelse. Målet er å gi barna en god start før den egentlige skriveundervisningen og at de får en positiv opplevelse av skriveopplæring gjennom målrettet bevegelse og lek i barnehagen.

Målet med 5-års gruppa er at barna skal bli godt kjent med hverandre og på tvers av avdelinger. Barna skal oppleve mestring, samarbeid, glede og utvikling. Barn trenger sosial kompetanse for å leke og være sammen med andre. Det er viktig å kunne være trygg på seg selv, ytre hva de mener og vil, og samtidig kunne sette seg inn i andres behov.

Viktige områder vi skal innom; sosial kompetanse, språk, selvregulering og matematikk.

De som er skolestartere skal gjennom det siste året i barnehagen få kjennskap til, og bruke **Salaby**, et digitalt læringsverktøy der barna lærer gjennom ulike spill, oppgaver, temaopplegg osv.

Vi er en **Livsgledebarnehage**. Dette innebærer samarbeid med Havsteinekra sykehjem. Vi besøker sykehjemmet jevnlig og ser på de eldre som en ressurs. Det blir lagt opp til felles aktivitet mellom de eldre og barna som er på besøk. Møter mellom generasjoner er et lysglimt som setter spor hos liten og stor.

Svømming. Alle skolestartere ved Byåsen barnehager får tilbud om svømmeopplæring våren 2024. Dette skjer i uke 24. Opplæringen skjer i regi av Trondhjems Svømme & Livredningsklubb (TSLK). TSLK har sertifiserte instruktører som ivaretar barnas sikkerhet under selve opplæringen. De som følger barna fra barnehagen har

ansvar for barna i garderoben og frem til bassengkanten, og trenger ikke livredningskurs. Egen informasjon kommer i forkant.

Overganger

1. Liten og ny i barnehagen- Foreldreaktiv tilvenning

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen..(Rammeplanen s.33)

De første leveårene er svært viktige, og små barn har et stort behov for trygghet og gode relasjoner både hjemme og i barnehagen. Det å begynne i barnehagen er en stor overgang for små barn, og de trenger at foreldre og ansatte i barnehagen samarbeider om å gjøre denne overgangen trygg og god. Liten og ny er en foreldreaktiv tilvenningsmodell hvor foreldrene er med barnet i minimum 5 dager ved oppstart.

Som et ledd i å gjøre barn og foreldre kjent med og trygge i barnehagen, inviteres de til noen besøk en time en gang i uken etter tildelt plass/før oppstart. Disse besøkene er hovedsakelig i grupper med flere barn og foreldre.

Mer informasjon om modellen kan leses her:

<https://litenogny.com/>

2.Overgang mellom avdelinger

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.(Rammeplan s. 33)

Hver vår legger vi til rette for besøksdager og tilvenning for barna som skal flytte fra småbarnsavdeling til storbarnsavdeling etter sommerferien.

Vi organiserer besøksdager i mai/juni, og barna har med seg kjente voksne fra sin avdeling når de er på besøk. De får leke og bli kjent med lokalene og de ansatte. Ansatte på ny avdeling bruker utetiden om våren på å kontakte nye barn, og foreldre kontaktes ved henting for å bli kjent før de begynner.

Foreldre som skal på ny avdeling blir invitert til avdelingen en ettermiddag om våren før oppstart.

3.Overgangen barnehage-skole

I rammeplan for barnehager står det at "*barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt SFO.*" (s.33).

Barn og foreldre skal være trygge på at både barnehage og skole gjør sitt beste for å skape kontinuitet og sammenheng i opplæringen, og at barna sikres en god overgang fra barnehage til skole og SFO. Vi skal legge til rette for at skolestarterne har med seg erfaring, kunnskap og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen.

Trondheim kommune har utarbeidet en plan for overgang skole og barnehage som er politisk vedtatt. Den er overordnet og forpliktende for alle kommunale barnehager og skoler. Som en følge av den nye planen i kommunen har vi utarbeidet en intern plan for Byåsen barnehager.

Vi skal ta i bruk overgangsobjekter i barnehagen som skal være kjent når barna begynner i skolen. Skolen skal bruke disse overgangselementene i starten av skoleåret.

Bok: Geitekillingen som kunne telle til ti

Spill: Villkatten

Lek: Rødt lys

Sang: Stopp! Ikke mobb!

Villkatten

Geitekillingen

Årshjul for overgangen barnehage-skole Byåsen barnehager

August	Lage <u>plan for 5 årsklubben</u> :Livsglede for eldre -foreldreinformasjon
August	Fagenheten sender skolene oversikt over neste års skolestartere
September	- <u>Kartlegge</u> språkutvikling til alle minoritetsspråklige skolestartere -Oppstart <u>5 årsklubb</u>
September /Oktober:	-Delta på <u>faglig/pedagogisk møte</u> mellom barnehage og skole i bydelsnettverk. Ansvar skolen.
Oktober /November:	- <u>Barnesamtaler</u> : Innhold: Snakk om forventninger til det siste året i barnehagen- i førskolegruppa. Skal dokumenteres/tankekart-taes fram gjennom året. - <u>Ordinær foreldresamtale</u> : Forventninger til siste barnehageår og skolestart avklares.
November	-Skolestarterne delta på <u>samlingsstund</u> sammen med småskoletrinnet på skolen. Ansvar: skolen.
Januar	-5 årsklubb: Skrivedans.
Januar /februar:	-Barnehagen drar på <u>besøk til skolen</u> barna begynner på for å bli kjent med uteområdet.
Februar	Skolen : Innskriving på skolen, med besøk i SFO areal. Felles dato som legges i barnehage/skole- kalender.
Februar/Mars:	<u>Foreldresamtaler</u> med barnet til stede. Presenterer/gjennomgang av sin Her er jeg.Her er jeg gjennomgås med barnet før samtalen. Avtale om informasjonsoverføring.
Mars/April:	Delta på <u>overføringsmøter</u> mellom barnehage og skole. Overleverer "Her er jeg". Skolen ansvar for å kalle inn.
April	Skolen : Skole/SFO inviterer til besøk for foreldre og barn (bli kjent dager)

Mai:	Barna i barnehagen <u>møter barn som har erfart overgangen og skolestarten tidligere</u> (faddere) Ansvar: Skole/barnehage i samarbeid.
Juni:	<u>Avslutning</u> for alle skolestarterne i barnehagen.

Når barnet slutter i barnehagen og begynner på skolen blir barnemappen sendt til byarkivet. For barn med særskilte behov har Trondheim kommune i tillegg egne rutiner for overgangen til skolen som vi følger.

Samarbeidspartnere og tidlig innsats

Vi skal bruke vår kompetanse i samarbeid med foreldre/ foresatte, og tidlig avdekke og bistå barn og familier som trenger ekstra støtte og veiledning.

Noen ganger må barnehagen samarbeide med andre instanser som helsestasjon, Barne- og familietjenesten (BFT), ulike kompetansesenter osv. Hvis vi innleder et samarbeid med for eksempel BFT skjer dette i nær forståelse og i samarbeid med foreldre/ foresatte.

Barnehagen har møter med BFT flere ganger i året. Der kan vi sammen med dere foreldre/ foresatte få råd og veiledning ved behov i enkeltsaker, men kan også få veiledning i forhold til system på barnehagen. Personalet har taushetsplikt.

Vi har også Opplysningsplikt til barneverntjenesten jfr. barnehageloven paragraf 22.

Barnehagepersonalet skal i sitt arbeid være oppmerksom på forhold som kan føre til tiltak fra barneverntjenesten sin side.

Uten hinder av taushetsplikt skal barnehagepersonalet av eget tiltak gi opplysninger til barneverntjenesten, når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, jfr.lov om barneverntjenester paragraf 4-10, paragraf 4-11,paragraf 4-12 eller når et barn har vist vedvarende alvorlige adferdsvansker jf. samme lov paragraf 4-24.Også etter pålegg fra de organer som er ansvarlige for gjennomføringen av lov om barnevernstjenester, plikter barnehagepersonalet å gi slike opplysninger. Opplysninger skal normalt gis av styrer.

Barnehagen samarbeider med skolen for skolestartere. Se egen plan for skolestart.

Barnehagen er øvingsbarnehage, og tar i mot barnehagelærerstudenter fra DMMH og andre, f.eks fysioterapeuter etc.

Vi er også lærebedrift for lærlinger i barne- og ungdomsarbeiderfaget, og tar imot elever fra videregående skole i praksis.

Trondheim kommune etablerer en ny organisering av det spesialpedagogiske tilbudet i barnehagen fra 010824. Organiseringen skal sikre at barn med rett til spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging får tidlig hjelp i et inkluderende fellesskap. Barnehagene er samlet i 26 barnehageklynger som hver består av en gruppe kommunale, private ordinære og familiebarnehager. I hver klynge er det utpekt en vertsbarnehage. Alle vertsbarnehagene er kommunale barnehager. Enhetsleder i vertsbarnehagene skal ha arbeidsgiveransvar for ansatte i det spesialpedagogiske teamet. I hver barnehageklynge er den spesialpedagogiske ressursen samlet i et team som skal jobbe i alle barnehagene i klynga. Teamet skal i samarbeid med foreldre, barnehagene og PPT gi veiledning og/eller gjennomføre spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging. Byåsen barnehager er vertsbarnehage for til sammen 6 barnehager i nærområdet, og skal i løpet av våren-24 tilsette et spesialpedagogisk team.

En vertsbarnehage i hver bydel vil i tillegg ha arbeidsgiveransvar for et forsterket

spesialpedagogisk team. Forsterket spesialpedagogisk team skal ha en by- og bydels-omfattende funksjon i tett samhandling med PPT, øvrig BFT og spesialisthelsetjenesten. Forsterket spesialpedagogisk team skal ivareta spisskompetanse som komplementerer de spesialpedagogiske teamene. Les mer om modellen her:

<https://sites.google.com/trondheim.kommune.no/sammenombarna/start>

Datoer å merke seg:

Munkvoll:	Havsteinaunet:
Uke 6 Markering av samefolkets dag 06.02 13.02 Karneval Uke 9 Vinteraktivitetsuke 06.03: Foreldremøte med tema 20.03 Gul lunsj 16.05 Vårfest Uke 22 Våraktivitetsuke Uke 24 Svømmeopplæring skolestartere 14.06 Avslutning skolestartere Uke 36 Vennskapsuke Uke 36 Foreldremøter Uke 37 Folkehelseuke/aktivitetsuke Uke 38 Brannvernuke Uke 40 Ergonomiuke Uke 43 Markering av FN-dagen 24.10 13.12 Lucia 17.12 Nissefest	Uke 6 Markering av samefolkets dag 06.02 16.02 Karneval Uke 9 Vinteraktivitetsuke 06.03: Foreldremøte med tema 21/22.03. Gul lunsj 16.05 Vårfest Uke 22 Våraktivitetsuke Uke 24 Svømmeopplæring skolestartere 14.06 Avslutning skolestartere Uke 36 Vennskapsuke Uke 36 Foreldremøter Uke 37 Folkehelseuke/aktivitetsuke Uke 38 Brannvernuke Uke 40 Ergonomiuke Uke 43 Markering av FN-dagen 24.10 13.12 Lucia 20.12 Nissefest
Uke 28, 29 og 30 Feriestengt Åpningstid jul og påske 08:00-16:00	Uke 28, 29 og 30 Feriestengt Åpningstid jul og påske 08:00-16:00
26.01 Planleggingsdag- barnehagen stengt 21.06 Planleggingsdag- barnehagen stengt 12.08 Planleggingsdag- barnehagen stengt 13.08 Planleggingsdag- barnehagen stengt	26.01 Planleggingsdag- barnehagen stengt 21.06 Planleggingsdag- barnehagen stengt 12.08 Planleggingsdag- barnehagen stengt 13.08 Planleggingsdag- barnehagen stengt